

Název šablony: V/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji odborných kompetencí žáků středních škol

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0642
Číslo materiálu	VY_52_INOVACE_KDE3-4_43
Název školy	Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě, příspěvková organizace Českobratrská 40, Ostrava
Autor	PhDr. Hana Adámková Heidrová, Ph. D.
Předmět	Dějiny kultury
Tematický celek	Umění středověku
Ročník	3. ročník JKO
Datum tvorby	16. 3. 2013
Anotace	Prezentace – Jan van Eyck: Portrét Arnolfiniových
Metodický pokyn	Lze použít k výkladu a k opakování látky
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

Jan van Eyck

*Portrét Arnolfiniových /Svatba
Arnolfiniových/*

Jan van Eyck (kolem 1385-1441)

- přijat do služeb vévody Filipa Dobrého Burgundského
- většinu života strávil v Bruggách
- obrazy pro vévodský dvůr i pro soukromé zákazníky
- *Muž v turbanu /1433/*
 - údajný Eyckův autoportrét

[cit. 2013-3-16]. Dostupné pod licencí Public domain na [www:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Portrait_of_a_Man_in_a_Turban_
\(Jan_van_Eyck\)_with_frame.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Portrait_of_a_Man_in_a_Turban_(Jan_van_Eyck)_with_frame.jpg)

Portrét Arnolfiniových /1434/

- olej na dubové desce
- 82x60; National Gallery, Londýn
- dvojportrét
- možná obrazový záznam svatebního obřadu; slavnostní okamžik z pohledu poloviny 15. století

- zcela zvládnutá zdokonalená technika olejomalby (nejčastěji lněný olej jako pojídlo; používal se už ve starověku na polychromování plastik; v 15. století i na plátno a dřevo)
- nová technika vytlačila dosud využívanou temperu a přinesla zářivou barevnost (zde baldachýn a zelené šaty) a plynulou modelaci
- schopnost zachytit efekty světla; součástí byly lazury – průzračné vrstvy, nánosy barvy, kterými prosvítá podklad nebo spodní vrstva malby

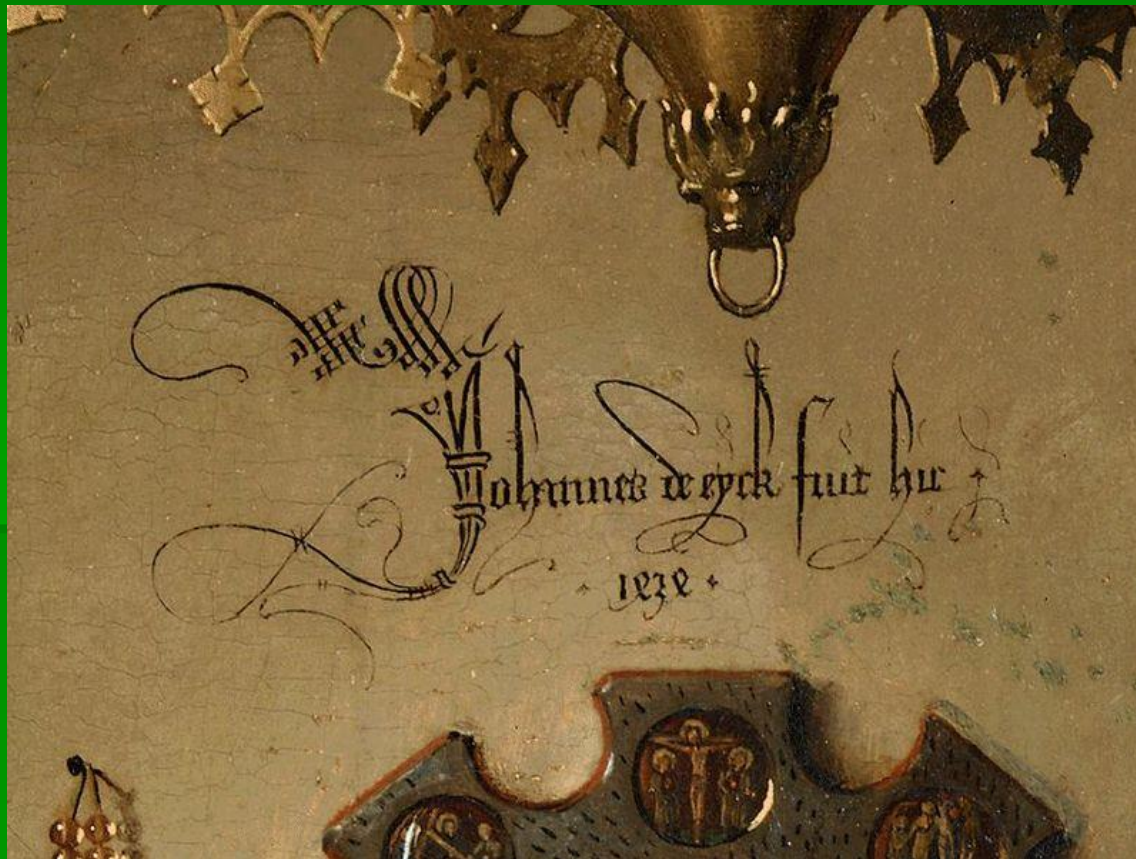
Giovanni Arnolfini

- Giovanni Arnolfini – bohatý italský kupec, který se usadil v Bruggách, kde zastával důležité místo na dvoře Filipa Dobrého (burgundský vévoda, tehdy nejmnocnější vládce Flander)

Podpis autora

- kaligrafický podpis *Johanes de Eyck fuit hic 1434* (Jan van Eyck zde byl 1434)

Zrcadlo a růženec

- křišťálový růženec na zdi – typický zásrubní dar ženicha nevěstě (znak duchovní čistoty)
- zastavení křížové cesty na rámu zrcadla (zde 10 ze 14 zastavení) – svědčí o křesťanském a duchovním významu obrazu
- odraz svědků v zrcadle

[cit. 2013-3-16]. Dostupné pod licencí Public domain na [www:
http://en.wikipedia.org/wiki/File:The_Arnolfini_Portrait,_d%C3%A9tail
_\(2\).jpg](http://en.wikipedia.org/wiki/File:The_Arnolfini_Portrait,_d%C3%A9tail_(2).jpg)

Soška na čele postele

- na čele postele je vyřezávaná soška sv. Markéty (patronka rodiček), pod ní je zavěšeno koště (možná by to mohla být patronka hospodyněk sv. Marta)

[cit. 2013-3-16]. Dostupné pod licencí Public domain na [www: http://it.wikipedia.org/wiki/File:Santa_Margarita.png](http://it.wikipedia.org/wiki/File:Santa_Margarita.png)

Boty

- pohozené boty – věřilo se, že dotyk bosé nohy se zemí zajišťuje početí a plodnost (i červené boty u postele)

[cit. 2013-3-16]. Dostupné pod licencí Public domain na [www:
http://it.wikipedia.org/wiki/File:Jan_van_Eyck_004.jpg](http://it.wikipedia.org/wiki/File:Jan_van_Eyck_004.jpg)

Pomeranče

- pomeranč – vzácné ovoce z Jihu (symbolizuje luxus), ale i zakázané ovoce z rajské zahrady a smrtelný hřích (pomerančům se říkalo Adamova jablka)

[cit. 2013-3-16]. Dostupné pod licencí Public domain na [www: http://it.wikipedia.org/wiki/File:Jan_van_Eyck_002.jpg](http://it.wikipedia.org/wiki/File:Jan_van_Eyck_002.jpg)

Lustr

- lustr – osamocená svíce – patrně symbol světla víry a pomíjivost lidského života

Pejsek

- pejsek – dává obrazu potřebnou míru bezprostřednosti a nenucenosti + věrnost a pozemská láska
- dokonale zvládnutá srst

[cit. 2013-3-16]. Dostupné pod licencí Public domain na [www:
http://it.wikipedia.org/wiki/File:Jan_van_Eyck_009.jpg](http://it.wikipedia.org/wiki/File:Jan_van_Eyck_009.jpg)

Ruce

- ruce – spojení – symbol manželského svazku (linii rukou připomínají i křivky lustru)

Symbolika barev

- znaky bohatství: módní zelené šaty (zelená = naděje); postoj Giovanny je spíš symbolický – přehnaný oblouk břicha je nejspíš míněn jako předtucha plodnosti a budoucího těhotenství
- postel – symbolický význam – důležitost pokračování rodové linie; červená – vášeň

Opakování

- 1. Uved'te, jakou technikou namaloval Jan van Eyck obraz *Portrét Arnolfiniových*?
- 2. Přibližte námět obrazu.
- 3. Uved'te alespoň Tři symbolické předměty z obrazu a vysvětlete jejich smysl.